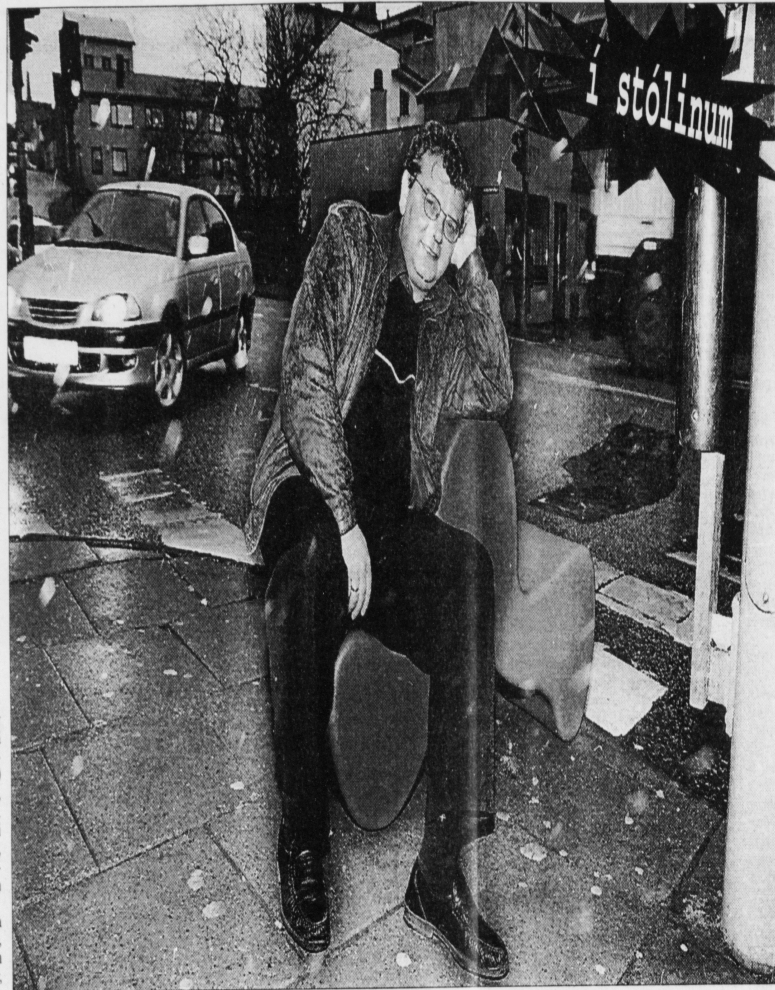

- Hann fekk Jesusbílát í premíu.
- Hann var víð til at stovna bordtennisfelag við 25 krónum í eingipengini.
- Hann gekk í skjurtu og slíps og hevði stutt hár meðan restin av 68'arum royktu sína fyrstu pípu av hash.
- Hann roykir 20 Kings um dagin.
- Hann var umgyrdur av nonnum og vinnu-lívi øll barnadri.
- Hann er Jógván Arge - maðurin í stólinum hesaferð

Jógván Arge er maðurin, sum í dag er programleiðari í útvarpi Føroya. Maðurin við mikrofonin. Og hann er ikki hvør sum helst

Mynd: Álvur Haraldsen

Maðurin í sentrum

Nílas Johannessen

- Lat sum onki.

Jógván Arge stur himegin borðit á sínum egnu kontóri í Sortadyki. Hann hevur eftirhondin prátá seg heitan, maðurin við røddum, sum seinastu 30 árin í mongum vísi hevur sett sín serligan dám á føroyska gerandisdagin.

Og lat okkum bara fáa tað stahest beinanvegin. Maðurin, sum í dag er programleiðari í ÚF, er ikki hvør sum helst. Tú kanst nevna EF-samráðing í Bruxelles í 70'um, tað tað stóð um liv hjá føroyska fiskivinnuáðini í al-tjóða høpi, ella landsstjórn millum Danmark og Svørík í 1968, tá fýringarlingu fyrsta út-lendska fíðbóldsdystin nákrætt útvarpan á føroyskum. Nevn henda dagin í 69, tá Armstrong setti fíðin á mínun, og øll útvar-lart her á landi fingu føroyska ver-sjóninga av seiglu hendingini senda ír Danmark. Ella ÓL í München í 1972, tá tveir mans sendu 60 tímar av lítrini út í f-øroyska luftina gjøgnum ÚF - langt áðrenn SvF sí dagins ljós. Huga tar mongu valkvøldin framman fyri útvarpslíti. Sig V! Sig Landskróna 1991, fíðbóldsdystir, landskappingardystir, kappingardystir, hondbóldsdystir...

- Ja, nevna tað, tá tú sleppur ikki uttan um Jógván Arge. Tí hann var maðurin við mikrofonin.

Stríð

Jógván prátar ríttu og hann hev-

- Hjár mæi var ongantíð nákað at taka stóvu til, tá har í grannalagnum hjá okkum var alt HB. Pápi var HB'ari, hann hevði spelt við teimum, og tað hevði pápaþeggar og minir eisini. Abbi mín var eisini HB'ari, so tað havi eg ongantíð skulu tík stóvu til. Tað er bara blívð soleiðis

ur orðið í síni máti. Her er onki hoggvættur á á blátt gull, alítt trygg kós fram til punktin. Hann er vel klæddur í flottari veltari - ella er tað myrk víneyvði - skjurti, íð tí kanst hava illgruna um, at kona hansa hevur keypt honum.

20 Kings tiggja á fundarborðum hesað hómogurin í rúm-liga konfórtum. Sigarettir uttan filter eru ein gjóðandi leivd frá hansara samnum ungdomsdagum, sigur Jógván. Hann gavar, fingist á sín seiga, rílla bít við tend-aran og byggur ein eina ferð á teg við hesum bráum, íð bæti inniheldur vísu og samstundis ein farna av sunari skepis.

Um skeppikarir er komnir við gennum ella við árum, velt tygara útsendi ikki. Kanska er hann slettis ikki skeptikari. Bert ein maður við bláum eygum, íð

íð er so bláoygdur kortin. Og kanska eru tað lívins royndir, at gera, at Jógván vil ikki koma inn á tóhna, tá serliga hann, tann ú-búgvni journalistin frá Ritauz, var kroystur í eina stóvu, har tað mátti bera ella bresta við hansara yrkisleiv í ÚF.

Tygara útsendi hevði annars sett sær fyr, at nú tiggja úr áftan á, skuldi Jógván millum mangt annað geva sína versjón av tí, sum hendi tá. Hyggur tú í gomul bløð, sett tú, at ÚF í tiggja vikur bakk hessa tóhna í 1988. Áftan fyr vanligu sminkuna og alment dok-umenterabú (seimuna um pro-grampolitikk lá ein karmur mák-kampur, har fyrst og fremst sáur ÚF-stjórn - í eygunum hjá mongum, tann upplagdi krin-prinsurin til ÚF-stjórn - sáðt fyr skotum frá øðrum starvsfólki, íð ynkski at sleppa í stjórnsess. Stríð endaði, tá landsstjórn valdi Jógván til programleiðara í ÚF, hóast hann ikki var fyrst innstillaður. Og soleiðis yvirvirdi Jógván Arge ÚF.

Men hann vil slettis ikki prátta um hessa tóhna. Tað tær ongum, sigur hann. Og hetta á lata sum onki, hóast nógv av kroystur, skal vísa seg ikki koma frá fremm-

Míðepil

Tað var ikki bari á 88, at Jógván var mitt í rokanum. Kanska byrjaði tað longu við sjálvari fíðingini. Hann er íð hvussu er fíðdur inn í eitt slag av sentrum í f-øroyska hópabúðstovnum.

- Ja, eg eri fíðdur og uppvaksin á Tíngisvegnum, beint yvir av Telegrafstovni og beint niðan fyri Gundadal og beint oman fyri KFUM og beint eystanvís skóla-húsið og beint vestan fyri bótin hjá bóndum - Janusi.

Í hesum umhvørvi, har mugu-leikarir og tilbúðni vóru fleiri enn hjá f-øroyskum býnum flest, tráðað Jógván sínar barnaskýg-er.

- Áftan Gundadali, skólahúsi, KFUM og bót, so hvarvi vit eisini Ternurygg oman fyri okkum. Tað var soleiðis, at abbi mín hevði eina troy belt innast í Sundsvogum, og var veltur gott, hendi tað seg, at vit fóru allan teinin til gongu. Talan var um langan túr. Tað kundi eina tað hálvan dag á ganga. Vi reiknaði ikki so nógv oman í Havnina. Vi torðu ikki á á Reyn ella út á Skansan, uttan víðari.

Jógván var í tiggja úr útvar og skóti og sá fyrsta tóhna aftan fyri á skúlini hjá grannanum og skólaáðrenum Óliver Næss.

Jógván spældi eisini fíðbólt - fyrst við GB (Gundadals Bólt-felag) móðrum býlingin í Havnini, síðan við HB, tá hann náddi dringalíðsáður og var nóg gamal at koma upp í HB. Og hóast valdi tá, líka sum í dag, hjá øllum hvarvareingum stóð millum HB

ella B36, so hvarvareing nákað at ivast í hjá Jógvani.

- Hjár mæi var ongantíð nákað at taka stóvu til, tá har í grannalagnum hjá okkum var alt HB. Pápi var HB'ari, hann hevði spelt við teimum, og tað hevði pápaþeggar minir eisini. Abbi mín var eisini HB'ari, so tað havi eg ongantíð skulu tík stóvu til. Tað er bara blívð soleiðis.

Alskurin til frótt fests sostat stur longu í barnadagum og tað var ikki bara f-øroyskur fróttur á skúlini. Gjøgnum útvarpslíti kom útvarpsmaðurin eisini inn í f-øroysku stovnum, og Jógván minir hussu teir lógu við høvduinn inn móti høvduaranum fyrst á hoya norska útvarpi síga frá útvarpslíti, eingilsmanin sá um enskan fíðbólt, og danskan spila seg út, tá klassikarin í fíðbóli millum Danmark og Svørík var á skúrin.

Jógván var enn tá víð til at stovna eitt bordtennisfelag hesi barnadri.

- Eg minnist vit vóru fyra dreingir, íð tó 25 krónur av bankabókini í part, keyptu eina spottplútt, og fingu skónd hana soleiðis til, at vit høvdu eitt bordtennisbórt. Heima speldu vit eisini dúgliga á stovubordum. Vit settu fyrst býkur upp í staðin fyrst net, og vit brúktu eisini býkur sum batt. Seinni fingu vit net og batt, og eg spældi móti pápa.

- Samstundis spældi eg eisini bordtennis við skúlinum. Eg minnist ein dag, eg kom heim, tá smáshótt og móti pápa í stovni. Hann legh battin og segh: "Hetta var tað. Nú er tú blívni betri enn eg. Eg kann ikki lera teg meira". Vit spældu ongantíð áftan bordtennis á stovubordum.

Vinnulív í bæði bórð Abbin, Óli Arge, av øllum kendur sum Bít Óli, hevði lastilbar og bussar. Jógván minnist, hvussu hann ofta pláði at kroya við í bussinum, tá fari var á sanotrið, hospitalið, á á Ágriz og okuntíð allan vegin til Kirkjubýar. Kosk hevði Bít Óli eisini á keini, og tað var eisini eitt slag av fram-bjórreti hjá ungum havndreing

Tað var ikki so gald at ganga hjá nonnum. Tær vóru kanska eitt sindur strangar, sigur Jógván og minnist, at kristinleran hevði nógv at siga í Nonnumskílanum. - Tað blívði nógv tosað um Jomfrú Mariu, og skuldi tú hava nakra premíu, so var tað besta, tí kundi fía, eitt Jessuslítt. Vit gingu eisini oftani í kirku, serliga í adventin.

Dagin í dag eiga barnafetir í Svýrguta framvegis sín lut í tíverni hjá Jógvani.

- Eg havi altíð havt nógv vinnir í Gøtu, og tað havi eg framvegis. Hava bussrutar í Havn. Hann byggi tann fyrsta bussin sjálvar burur íð eina enskan ambulans. Eftir kríggið keypti hann so sín

fyrsta buss. Ein stóran Bedford úr Onglandi. Hann keypti ein fimtan úr, og kundi hann vinnir. Tey kalladu hann Stóra Buss.

Tað var ikki bari í Havn, at tað spruttu við vinnulívi rúndan um unga havndreingir. Móðir Jógván, Petra, er sett á Gøtu, av Gregersen antini, og tað var ikki so sjáðan, at leikin gekk til Svýrgutu.

- Har var eisini vinnulív so tað stóð eftir á. Abbi hevði handil. Áftur handilinum var ein benzinsola. Hann tók eisini móti fiski, íð bleiv fíktur og saltarar í Rá-fiskalíðjallaranum. Havarfrá hevði oman eina handistovu í kjallaranum í seðhúsum, og har stóu nógvur kour og bundu árið í kríng. Tað var kanska tað mest spennandi stóði at vera hjá einum smádrong - at sita millum allar hessa konur í ullarkinum, tær sjóðast konstant og har var altíð liv.

Dagin í dag eiga barnafetir í Svýrguta framvegis sín lut í tíverni hjá Jógvani.

- Eg havi altíð havt nógv vinnir í Gøtu, og tað havi eg framvegis. Hava bussrutar í Havn. Hann byggi tann fyrsta bussin sjálvar burur íð eina enskan ambulans. Eftir kríggið keypti hann so sín

niroyktu sína fyrstu pípu av hash. Men Jógván var ikki við. Hann giftist longu sum 18 ára gamal, var blívni pápi meðan hann gekk á studentaskúla, arbeiddi skiftandi tóir, samstundis sum hann fekk bót um at mæta á skjurtu og slíps. So her var ikki nógvur hópdrómur yvir Jógvani, sum heldur ongantíð eksperimenterað við hárnum hjá sær. Tað hevur snøgt sagt altíð verið stutt.

Um lærutíðina á Ritauz sigur Jógván, at hon var hørð og gevandi. Hann minnist eitt arbeiðs-pláss, har hópabúðstovur var, at tað, tú skrivaði, var í lagi. Faktueller felir máttu undir ongum umstøð-um koma fyr. Lokalt tóhni høvdu ongan áhuga. Útgávan var á fáa fatur á tóhnum, sum høvdu áhuga um alt landið og at vera snarur í vendingini. Tað ríddi um at vera fyrstur, og tað var somu-leiðis eitt krav at endurgeva heldur til øll tóhni. Lokalt skuldi tað skrivast soleiðis, at øll fólk skuldi tað.

- Á Ritauz høvdu vit heldur ikki eina deadline. Deadline var all-tíðina, tá tað ríddi um at senda seguna út til allar fjølmalarnar, áðrenn fjølmalarnar sjálvar høvdu fingið fatur á teimum. Tað, sum serliga stóð eftir frá tóhni á Ritauz var respektin fyri tóhnum og respektin fyri keldum, sigur Jógván.

Hesi trí árin á Ritauz vóru bar-lastin, tá Jógván byrjaði í útvarpi 1. januar 1970. Og hesi vóru ideální hjá nýktaka journalisti-um. Tað snøgt seg um tóhni til Føroya fólk, og tað snøgt seg um at vera áttandi, samstundis sum kravdi um at arbeiða skjót var serstakliga viðkomandi á líla, ikki serliga við mannabú stovnum á Bryggjubakka.

Kultursjókk Jógván víðgongur, at skiftið til f-øroyskt tempo var ógvusligt, tá hann kom heim í útvarpi. Havarfrá var ikki so vanligt, at tóhni vóru skorin eftir sama stringena leisti sum tann, Ritauz brúki. Av tí sama upplívi Jógván, at tað var ikki altíð so tesligt, tá høgir har-ara meira enn so vóru fíktandi óðir inn á unga útvarpsmaður, íð loyvidi seg at klappa rætliga ógvusliga í tí, sum teir lógu fram eitt nú í tingingum. Hetta var nakar nýtt, at ein journalistur bert tók tað burur í orðaskíftinum, íð hann var fíkt fíktigum meitingum held vera viðkomandi tóhni fyri Føroya fólk.

- Tá eg hugsi um tað dag, dugi eg at siggja, at tað hevur verið eitt slag av kultursjókk at koma frá Danmark og so heim í hetta líla samfelagið, har alt gekk fyri seg í lægri gear. Tað var eitt stórt umskifti, men tað bar til eftirhondin. 70'ini vóru eisini tóhni, har útvarpið mentist almyði. Fyrst og fremst í ÚF fekk loyvi til V4! sendingar. Nú komu fleiri pengar og fleiri fólk vóru sett í starv. Jógván minnist hessa tóhna sum sera optimistiska. Fyrst var úthýtt á Bryggjubakka og 1981 var flutt niðan í stóra býingini í Sortadyki.

Men Jógván. Hvussu var tað at koma heim sum náðabúgvin jor-alatur og at skula arbeiða undir pápa tinnu.

- Eg haldi ikki, eg hevði nakrar trupuleikar av tí. Hann var eitt nátturligt á útvarpskílanum. Hann var kóur í søgu og máli, og hann var áttugdur í framburði innan vinnulív umframt áðrenn teirri í samfelagnum eisini. So hann spenti rætliga víða, visti hvað hann var, og hann var altíð við fyrirleikar. Hann hevði eisini skilt, hvør grundtáknin við

journalistikk var. Tað var kanska ongin, sum hevði skilt tað betri enn hann.

Útvarpið var og er eisini at slag av máksentrali. Hvussu hevði tað tað við?

- Tað haldi eg ikki, at vit tókta so nógv um. Tað sum tað gekk út upp á var at gera gott útvarp og at gera eitt útvarp eftir teimum prin-sippum, sum vanliga vóru mett at vera yst mest framkomnu innan tíkt arbeiði. Vit spekuleirabú ikki upp, at vit høvdu nakra serliga mákt. Og vit misbrúktu ikki hessa mákt.

Kortini var viðhvørt fúnnast at

Tað var ikki bari á 88, at Jógván var mitt í rokanum. Kanska byrjaði tað longu við sjálvari fíðingini. Hann er íð hvussu er fíðdur inn í eitt slag av sentrum í f-øroyska hópabúðstovnum

útvarpin?

- Á Jógván vóru nógvur áttog-ingar. Vi vóru lagdur undir líkt og ólíkt, kanska serliga frá politikar-um - at vit hjálpu hesum partum ella at vit hjálpu hesum partum.

Ráðini frá pápanum

Í síðsta enda var tað útvarpstýr-in, íð stóð við áttugvin. Jógván minnist eisini, at tá hartast leikaði á, so vóru ymsu málini eisini ták-in heim við og diskuterabú heima í stovuni. Og tá Jógván kundi segja líla víðfarnar, so hevði pápin nákað ur tað at geva honum.

- Hann hevði lært seg ikki á ganga runt og svara til hvørt orð, íð sagt var. Og tá eg kanska ónk-untíð var eitt sindur keddur, tí at níðvi hesin sagt tað og tað, læg meg undir tað og tað, segh hann bara: "Lat sum onki". Tað var hansara motto og bláur tí í gomlum bløðum, so eisini sera sjáðsamt at siggja nakran kom-mentar frá Níels Juel Arge.

- Sjálvar var eg kanska eitt sindur meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

1. januar á 2000 hevur Jógván Arge verið tveidri úr í ÚF, seinastu tiggja árin sum program-leiðari. Fønomalir tóttarspeak-arin er ikki sloppin við í stólin hesum meira lettumáður, og svarabú okuntíð eftir í bløðum, um eg helt meg vera fyr í grundumund áttfingnum.

i stólinum
næsta hósdag:
Høggi Hoydal